

M**K****B****T****Á****J****É****K****O****Z****T****A****T****Ó**

Küldöttközgyűlés

2000. április 8.

PROGRAMOK
RENDEZVÉNYEK
BESZÁMOLÓK
JELENTÉSEK
RÖVID CIKKEK
KÖZLEMÉNYEK
HÍREK
HIRDETMÉNYEK

2000**MÁRCIUS-ÁPRILIS**

IN MEMORIAM

90 éves korában, 1999. október 12-én Postojnán elhunyt a szlovén barlangkutatás atyja, **dr. France Habe** professzor, a speleológus és tudós, aki a Karszt kutatását és védelmét tekintette élete céljának. Szlovénia határain túl számos országban volt ismert és kedvelt személy. Nyelvtelensége folytán – hiszen folyékonyan beszélt olaszul, németül, oroszul, franciául és különböző szláv nyelveken (első felesége révén néhány szót magyarul is) – országhatárokon túl is utat talált számos nemzet barlangkutatóihoz. Hosszú éveken keresztül vezette az UIS Karszt- és barlangvédelmi Szakbizottságát. Az utolsó évtizedben elsősorban a speleológia történeti kérdéseivel foglalkozott. Élete során számos szakcikket és az idegenforgalmi barlangokat népszerűsítő kiadványokat írt.

Több magyar barlangkutatóhoz is szoros kapcsolat fűzte, segítette számukra a klasszikus Karszt megismerését. Magyarországon utoljára 1989-ben, a 10. Nemzetközi Speleológiai Kongresszuson járt. Ezt követően azonban még számos külföldi rendezvényen találkozhattunk jellegzetes és népszerű alakjával. (F. N.)

KITÜNTETÉSEK

Társulatunk külföldi tiszteletbeli tagja, **dr. Hubert Trimmel** professzor 1999. októberében ünnepelte 75. születésnapját. Ez alkalomból számos elismerésben részesült. Az Osztrák Barlangkutató Szövetség megalakulásának 50. évfordulója, valamint a Dachstein-i régió Világörökség Listára történt felvétele alkalmából Obertraun polgármestere "*Obertraun arany emlékérmét*" adta át Trimmel professzornak. Az Osztrák Barlangkutató Szövetség "*Nagy arany barlangi medve*" díjat adományozott a jubilánsnak. (F.N.)

A Magyar Kultúra Napja alkalmából 2000. január 21-én Szent-Györgyi Albert díjjal tüntették ki **dr. Jakucs Lászlót**, a Szegedi Tudományegyetem nyugalmazott „emeritus professzorát”. Az iskolateremtő oktatói tevékenységet elismerő kitüntetést Pokorni Zoltán, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium vezetője a Néprajzi Múzeumban rendezett ünnepségen adta át. Büszkék vagyunk arra, hogy Jakucs professzor Úr a Társulatunk tagja és szívből gratulálunk Neki.

Dr. Hevesi Attila kandidátus, a Miskolci Egyetem Földrajz Környezettani Tanszékének docense 2000. február 21-én tartotta meg egyetemi tanári habilitációs előadásait az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karának Habilitációs Bizottsága előtt. A Bükk hegységi és Upponyi-hegységi karsztfelszínnek morfológiájával, valamint a kiömlési és kismélységű magmás kőzetek elválásával foglalkozó előadásokon nagy számban jelentek meg dr. Hevesi Attila pályatársai, munkatársai, tanítványai és barátai. Habilitációja alkalmából gratulálunk Társulatunk volt elnökének és további sikereket kívánunk oktatói, valamint kutatói pályáján.

Korpás László

MKBT Tájékoztató. Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
Megjelenik minden páratlan hónap elején (lapzártá: minden páros hónap 10-én)
1025 Budapest, Pusztaszeri út 35. Tel./Fax: 346-0495. E-mail: mkbt@mail.mtav.hu
Szerkesztő: Fleck Nóra. Felelős kiadó: Börcsök Péter

A tájékoztató számára leadott cikkek, anyagok tartalmáért a szerzőik felelősek.
Floppyn és E-mail-en érkező anyagokat Win 95 /6.0 formátumban tudunk fogadni.

PROGRAMOK, RENDEZVÉNYEK

TÁRSULATI ELŐADÁSOK

Szemlő-hegyi-barlang fogadóépületének vetítőterme
Budapest, II. Pustaszeri út 35.

Március 6. (hétfő) 17 óra

Kraus Sándor: Barlangtérképek egy geológus szemszögéből

A kétféle térképezési eljárás összehasonlítása. (Jó legyen vagy gyorsan készüljön?) Van-e hossza a barlangoknak? (Van, de nem tudhatjuk meg.) A térbeli ábrázolás fejlődése (és lehetőségük).

Március 13. (hétfő) 17 óra

Hevesi Attila: Marokkói útiképek

Március 20. (hétfő) 17 óra

Kraus Sándor: Földtani információk leolvasása a térképről, ábrázolásuk a térképen

Új barlang(rész) felkutatása a térkép segítségével (Szépséghibája, hogy térkép kell hozzá.)

Április 3. (hétfő) 17 óra

Kraus Sándor: Baktériumtól származó barlangi kiválások

Egy szokatlan kődarab mikroszkópi csiszolatának készítése közben állt össze mozaikjaiból az évtizede keresett kép: a (barlangi) vizekben egyes esetekben tömegesen elszaporodnak a bacik, és nagymennyiségű kiválást hozhatnak létre. Ilyenek a kalcitshivacs (Buda-barlang), a fekete üledék (Ferenc-hegyi-barlang), a limonitshivacs (Mátyás-hegyi-barlang), a fekete nyálka (Szalonnai-barlang) és a fekete kavicsok (Baradla-barlang). Ennél sokkal több helyen fordulnak elő, de ezekből minta is van, több-kevesebb vizsgálat készült már. Nagy valószínűséggel kemoszintetizáló baktériumoktól származik az anyag (bármit is jelentsen ez a szép magyar szak kifejezés). — Ezeket szeretné bemutatni az előadó az érdeklődő barlangászoknak, remélve, hogy egy (vagy több) biológiával foglalkozó (hozzáértő) kutató kedvet kap a további vizsgálatokhoz.

Április 10. (hétfő) 17 óra

Takácsné Bolner Katalin: A barlangi kiválások nevezéktana

VÁLOGATÁS A VILÁGJÁRÓ KLUB ELŐADÁSAIBÓL

Marczibányi téri Művelődési Központ

1022 Budapest, Marczibányi tér 5/a, Telefon: 212-5789

Március 10. Szendrő Szabolcs: Valami

Fél lábbal a csúcson című könyvében szerzőtársa arról kérdezte Szabolcsot, hogy mi teszi boldoggá: "Az, hogy a környezetemnek tudja adni valamit. Az egész hegymászásnak semmi értelme, ha nem tudom megmutatni másoknak a képeimet, ha nem „mondhatom el senkinek az élményeimet. És talán még valamit tudok adni." A diavetítés résztvevői megismerhetik azt a VALAMIT a profi hegymászó és természetfotós előadásán.

Március 17. Klein Dávid: Első magyar Hindukus expedíció

Kurt Dimberger nyomában Pakisztán hegyei között. Egy rendhagyó hegymászó expedíció snowboarddal a kalashok országában.

Március 31. 18 óra**Forrásy Csaba: Pillanatfelvételek a természetből**

A kiváló természetfotós magyarországi növényeket, állatokat (köztük denevéreket) és hazai tájakat mutat be diavetítéses előadásán.

Április 7. 18 óra**Dékány Péter: A mesés Kelet és a vad Himalája**

"A mesés Kelet és a vad Himalája együtt egészen elvarázsolják az embert. Úgy érzem, engem – mint valami szenvedélybetegség – teljesen hatalmukba kerítettek, ha ritkán jutok hozzájuk, szinte elvonási tüneteim lesznek." A képek bemutatják az első magyar hegymászó expedíciót a Himalájába (1983, Satopanth csúcs), az első magyar nyolcezres expedíciót (1987, Sisha Panghma), s egy nehéz fal alpesi megmászását.

Április 14. 18 óra**Eröss Zsolt: "Hegyek, ahová visszatérnék..."**

Az eddig legmagasabbra (Nanga Parbat 8125 m) jutott magyar hegymászó válogatott diafelvételei több expedíciója anyagából. (A Nanga Parbat csúcs megmászásáról részletes beszámoló jelent meg a Földgömb 2000. januári számában. A szerk.)

FARSANG-UTÓ BÁL

2000. március 4-én 18 órától a Szemlő-hegyi-barlang fogadóépületében.

Megjelenés: lehetőleg jelmezben, de az álarc kötelező.

Programok:

- első bálósok bemutatkozása 19³⁰
- jelmez- és álarcverseny 22⁰⁰
- játékos, tréfás feladatok itt-ott
- működőképes fejlámpa-kompozíciók versenye 24⁰⁰
- zene, tánc közben
- büfé elejétől a végéig
- tombola valamikor

Belépődíj: 500 Ft.

Bolváry Ágnes és Börcsök Péter

ALAPFOKÚ TANFOLYAM

Az FTSK Barlangkutató Szakosztály 2000. március 8-án 18 órai kezdettel alapfokú tanfolyamot indít.

Részvételi díja: 7000 Ft, mely tartalmazza a vizsgadíjat és tankönyvet.

Helyszín: Budapest, XI. Bartók B. út 19. Pincehelyiség,

Bővebb felvilágosítás Zsolyomi Zsolttól a 06-23 421-992, vagy a 06-30-9748-575 telefonszámon.

FTSK csoport

FOTÓKIÁLLÍTÁS

Benkovics Barnabás barlangi fotókiállítására áprilisig tekinthető meg a Myotis Barlangkutató Csoport klubhelyiségében.

Cím: Budapest, XI. Bartók B. út 134.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Lengyel János

II. KARSZTFEJLŐDÉS KONFERENCIA

Szombathely, 2000. április 13—14.

Helye: Szombathely, Károly Gáspár tér 4. C. épület nagyelőadó

Április 13.:

Karsztvíz alszekció (13⁰⁰—14⁴⁰)

Szunyogh Gábor: A mésztufagátak szerepe a Béke-barlang árhullámjainak levonulásában

Lénárt László: Karsztvízszint figyelő rendszer a Bükkben és 1992—2000 közötti működésének eredményei

Fogarasi Sándor: Karsztvízbeszivárgás mezőinek módosulásai a Dunántúli-középhegység területén

Gruber Péter: Agresszív vizek formaalakítása néhány aggteleki barlangban

Parrag Tibor—Czigány Szabolcs: Karsztvizek biológiai szennyezettségének vizsgálata Orfű—Abaliget térségében

A karsztosodás elmélete alszekció (15⁰⁰—17⁰⁰)

Jakucs László: B-típusú karsztbarlangok és vízgyűjtők komparációi

Izápy Gábor—Maucha László: A magyarországi karsztos denudáció sebességének becslése

Péntek Kálmán: A keveredési korrózió algebrai vizsgálata

Zámbó László: Mikrobiális karsztmorfológia

Egri Csaba—Gruber Péter: A térinformatika alkalmazásának lehetősége a karszt kutatásban

Géczy Gábor: Karsztozról – másképp

Karszterületek alszekció (17²⁰—20²⁰)

Korpás László: A nagylengyeli paleokarszt rendszer felépítése és genetikája

Sásdi László: A Pilis karsztjának fejlődéstörténete

Móga János: A Galyaság morfológiai vizsgálatának új eredményei

Keveiné Bárány Ilona—Hoyk Edit: Tájökológiai szempontú vegetáció a Nyugat-mecseki karszton

Szabó Levente: Recens dolomítkarsztosodás vizsgálata a Veszprémi-fennsíkon

Hevesi Attila—Záhorszky Adél: A felszínalakítási térképezés mint a karsztfelhaladás tanulmányozásának egyik fő segítője

Péntek Kálmán: A karsztos mélyedések morfológiájának matematikai leírása

Simon Márk—Pintér Csaba—Péntek Kálmán: Magashegységi és középhegységi töbrök morfológiájának összehasonlítása

20³⁰ Vacsora és baráti beszélgetés (Természetföldrajzi Tanszék 216. terem)

Április 14.:

Karrok alszekció (8⁰⁰—12²⁰)

Keveiné Bárány Ilona—Zseni Anikó: Különleges karrmezők (mészköjárdák) Angliában, a talaj szerepe ezek fejlődésében

Szunyogh Gábor: Egy komplex karros formacsoport fejlődéstörténete

Veress Márton: Adalékok karros térszínek felszínfejlődéséhez

Veress Márton—Tóth Gábor: Az Alpok néhány mintaterületéről karros formák kvalitatív és kvantitatív összehasonlítása lejtőirányú szelvények felhasználásával

Horváth E. Tamás: A Héttó-völgy (Júliai-Alpok) karros formakincsének összehasonlító vizsgálata

Horváth E. Tamás: A Héttó-völgy néhány eltérő formakincsű karros felszínének fejlődéstörténete

Zentai Zoltán: Karcstornák fejlődésének főbb sajátosságai néhány Héttó-völgyi mintaterület adatainak felhasználásával

Tóth Gábor: Meanderek lefejeződésének vizsgálata a Héttó-völgy egy karros térszínrészletén

Veress Márton: Karmaradványformák a Héttó-völgy területén

Balogh Zoltán—Kovács György: Adalékok a növényesültség és karrosodás kapcsolatának vizsgálatához a Héttó-völgy néhány mintaterületének vizsgálata alapján

Bauer Norbert: A Héttó-völgy növényvilága, különös tekintettel a karrfelszínek vegetációjára

Ebédszünet

Barlangok alszekció (13²⁰—17²⁰)

Dénes György: Magyarországi barlangok középkori dokumentumai

Koleszár Krisztián: Az esztramosi barlangok megismerésének története

Futó János: Keveredési korrózióval kialakult Veszprém környéki barlangok morfológiai típusai

Eszterhás István: Gyökérsztagmitok egy magyarországi mészkőbarlangban

Lénárt László—Lénárt Lászlóné: A lillafüredi Szent István-barlang klimatológiai vázlata

Csige István—Hakl József: A karsztgáz áramlás mozgató erői

Dezső Zoltán: A barlangi radon eredetének vizsgálata

Hakl József: Radonmérések dunántúli barlangokban

Hunyadi Ilona—Kertész Zsófia—Szűcs Norbert—Csige István—Géczy Gábor—Hakl József—

Várhegyi András: Környezettel való kölcsönhatás a Szemlő-hegyi-barlangban végzett klíma-vizsgálatok alapján

Molnár Lajos—Dezső Zoltán: Barlangi terek kutatása radon segítségével

Részvételi díj: 500 Ft

Szállás kollégiumban: 2 ágyas szoba 600—800 Ft, ill. a Katolikus Továbbképző

Intézetben fürdőszobás szobákban 1500—3200 Ft-ig.

Érdeklődés és szállásfoglalás Gombás Károlynénál: tel.: 94/313-892. E-mail: vmarton@fs2.bdtf.hu

BEHARANGOZÓ A 2000. ÉV HÁGÓ KUPÁJÁHOZ

A Papp Ferenc csoport szeretettel vár minden kedves barlangászt a május elsejei hosszúhétfőjén Létráson. A csapatverseny – szokás szerint – szombaton, az egyéni vasárnap lesz, hétfőre szervezhetek túrákat a környéken.

Az elmúlt évek gyakorlatához híven idén is toljuk a leányokat! Minél több nőcsapat indulására számítunk, teljesítményeketek arányos mértékben díjazzuk. Csattogjanak a mászógépek és forrósodjon a stopcsiga – idén újtára indul a női egyéni technikai vándorkupa.

Aki nagyon nem bír magával, alkalmasint egy-két csigasor, feszes kötélhíd összerakásával pallérozhatja tehetségét a verseny megpróbáltatásaira. A yosemi-

te-bulin és a tirolihíd-csomók ismerete is előnyös pontokhoz juttat. Az elméleti kérdésekre az Alapfokú és a Meredith-könyveket forgatva lehet ráhangolódni.

Fő támogatónk, az utolérhetetlen TENGERSZEM Sport ezúttal is komoly összeget ajánl fel a legkirályabbaknak.

Szabó Lénárd (LEO - 311-4771)

BARLANGNAP

Előzetesen tájékoztatjuk az érdeklődőket, hogy a XLIV. Barlang-napot a Társulat, a területen tevékenykedő csoportok bevonásával **2000. június 23–25.** között rendezi meg Budapesten, a Pál-völgyi kőfejtőben.

Részvételi díj: 800 Ft, amely magában foglalja a szervezett programokon való részvételt, a szombat esti vacsorát és a rendezvény kiadványát.

Túralehetőségek: Ferenc-hegyi-, Mátyás-hegyi-, Pál-völgyi-barlangg.

Szombat estére dia- és videóvetítést tervezünk, amelyhez a bemutatót mindenkitől szívesen fogadjuk.

A részletes programot és valamennyi egyéb tudnivalót a Tájékoztató következő számában közöljük.

A rendezvénnyel kapcsolatban érdeklődni lehet Kiss Attilánál a 06-20/9447-837 telefonszámon.

NEMZETKÖZI RENDEZVÉNYEK

Explo 2000

Szpeleológiai expedíciók 4. európai kongresszusa
2000. április 29.–május 1. Profondeville (Belgium)

Részvételi díj: 65 Euro, amely magában foglalja a konferencián való részvételt, szállást, ellátást és a bankettet (április 20. előtt 5 Euro-val kevesebb). Részletes program és jelentkezési lap beszerezhető a Társulatban, illetve a szervezőktől:

E-mail: ubs@speleo.be; <http://www.speleo.be/explo2000>

ALCADI 2000

Az UIS Karszt- és Barlangtörténeti Szakbizottsága és a Horvát Szpeleológiai Szövetség **2000. május 23–28.** között Zadarban rendezi meg az Alpok, Kárpátok és a Dináridák és a közbezárt térségek karsztjainak, barlangjainak az első világháborúig terjedő kutatástörténetével foglalkozó 5. nemzetközi szimpóziumot.

Részvételi díj: 250 DM, amely magában foglalja a konferencián való részvételt, a konferencia írásos anyagait, frissítőket és a Cerovačke barlangok meglátogatását.

A Kornati-szigetre, illetve a Krka vízesésekhez szervezett kirándulások díja további 100 DM.

Jelentkezési határidő: 2000. március 1.

Előadások összefoglalóinak beküldési határideje: április 15.

Előadások teljes anyagának beküldési határideje: június 15.

Részletes körlevél és jelentkezési lap beszerezhető a Titkárságon.

**Neked nem jelent sok munkát, rajtunk viszont
– és ezzel rajtatok is – sokat segít!**

Ne feledkezz meg a jövedelemadód 1 %-áról!!!

A Társulat adószáma:

1	9	8	1	5	8	0	2		2		4	1
---	---	---	---	---	---	---	---	--	---	--	---	---

Támogatásodat ezúton is köszönjük.

A TÁRSULAT VEZETŐ SZERVEINEK ÜLÉSEI

MEGHÍVÓ

a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat 2000. március 7-én 16³⁰ órakor tartandó

választmányi ülésére.

Helye: a Szemlő-hegyi-barlang fogadóépületének vetítőterme.

Az ülés nyilvános, azon minden társulati tag részt vehet, de szavazati joggal csak a Választmány tagjai rendelkeznek.

MEGHÍVÓ AZ EGYÉNI TAGOK KÜLDÖTTVÁLASZTÓ GYŰLÉSEIRE

Budapest és vonzáskörzetében lakó egyéni tagok küldöttválasztó gyűlésének időpontja: **2000. március 8. 17 óra.**

Helye: Szemlő-hegyi-barlang fogadóépületében lévő vetítőterem.

Miskolc és környezetében lakó egyéni tagok küldöttválasztó gyűlésének időpontja: **2000. március 8. 17 óra.**

Helye: Miskolci Egyetem A/1 épület II. emelet 29. Hunfalvy terem. A küldöttválasztást követően az egyetem TDK csoportjának vetítettképes előadására kerül sor.

Pécs és környezetében lakó egyéni tagok küldöttválasztó gyűlésének időpontja: **2000. március 8. 17 óra.**

Helye: Janus Pannonius Tudományegyetem, Pécs, Ifjúság útja 6. A. épület 512. terem

Kérjük a Társulat egyéni tagjait, hogy a küldöttválasztó gyűlések eredményessége érdekében minél nagyobb számban képviseltessék magukat.

*Dr. Korpás László
elnök*

KÜLDÖTTKÖZGYŰLÉS

2000. április 8-án, szombaton 10 órakor

a Magyar Állami Földtani Intézet (Budapest, XIV. Stefánia út 14.) dísztermében.

Napirend:

1. Elnöki megnyitó
2. Főtitkári beszámoló
3. Ellenőrző Bizottság beszámolója
4. Alapszabálmódosítás
5. Közhasznúsági jelentés
6. 2000. évi munkaterv
7. 2000. évi költségvetés
9. Kitüntetések átadása

A küldöttközgyűlés nyílt, azon az MKBT bármely tagja résztvehet, szavazati joga azonban csak a küldötteknek van.

BESZÁMOLÓK, JELENTÉSEK, RÖVID CIKKEK

BESZÁMOLÓ A BARLANGKUTATÓK SZAKMAI TALÁLKOZÓJÁRÓL

Egyesületünk a Gerecse Barlangkutató Egyesület az 1998. évi miskolci Szakmai Találkozón szerzett tapasztalatok és nagyon kedvező benyomások alapján határozta el, hogy vállalkozik az 1999. évi rendezvény megszervezésére. A helyszín a tatabányai Szabó József Városi Középfokú Kollégium volt, ahol november 5-én, pénteken 17 órától fogadtuk a résztvevőket. A regisztrált résztvevők száma 120 fő volt, akik már érkezéskor kézhez kapták a Szakmai Találkozó kiadványát, mely 19 előadás rövidebb-hosszabb összefoglalóját tartalmazta. A kiadványhoz Egyesületünk ajándékként a Denevérek védelmében című színes prospektus egy-egy példányát is csatoltuk.

A hivatalos program november 6-án, szombaton reggel 9 órakor kezdődött. Dr. Korpás László, a Társulat elnöke köszöntötte a megjelenteket, ezt követően Börcsök Péter főtitkár számolt be a Társulat nehéz anyagi helyzetéről és a közelmúltban lezajlott székhelyváltásról, majd dr. Dénes György tiszteletbeli elnök adott átfogó történeti áttekintést a Társulat korábbi irodáinak sorsáról. Ezt követően került sor az 1998. évi Cholnoky Jenő karszt- és barlangkutatói pályázat eredményhirdetésére (a részletes eredményt a Tájékoztató előző száma közölte). A díjakat Székely Kinga, a Természetvédelmi Hivatal Barlangtani Osztályának vezetője adta át.

A továbbiakban két rövid szünettel és egy hosszabb ebédszünettel megszakítva 18 előadás hangzott el. A vacsorát követően, éjszakába nyúló dia- és videóműsorok (6) bemutatására került sor. Ehhez jelentős technikai segítséget jelentett Simon Béla (DUALP) közreműködése, aki szinte az utolsó pillanatban intézte el egy videokivetítő helyszínre szállítását és működtetését.

A szombatot nemcsak az előadások napjának, hanem "sajtónapnak" is minősíthettük. A városi és megyei médiákat előzetesen tájékoztattuk a rendezvényről, így a Komárom-Esztergom Megyei Hírlap november 2-án és 4-én, a Komárom-Esztergom Megyei 24 ÓRA november 4-én rövid beharangozót közölt. A 24 ÓRA újságírója most Székely Kingával, Börcsök Péterrel, dr. Korpás Lászlóval és Juhász Mártonnal készített helyszíni riportot, s az anyag a lap november 7-ei és 8-ai számaiban jelent meg. Tudósítás hangzott még el az eseményről a tatabányai Radír Rádióban, valamint a tatabányai Közösségi Televízióban.

A részben az előadások kiegészítéseként, részben önálló anyagok bemutatójaként létrehozott poszterbemutatón 12 posztert tekinthettek meg az érdeklődők.

A november 7-ei, vasárnapi program kissé módosult, dr. Leél-Össy Szabolcs-Vigassy Tamás: Stabilizotópos vizsgálatok a Beremendi- és a Nagyharsányi-kristálybarlangokban című előadása az előadók távolléte miatt sajnos elmaradt. Helyette Juhász Márton: A Nagy-Pisznice barlangjai című diavetítéses előadását tekintették meg az érdeklődők.

A nem várt szabadidőt rögtönözve azért sikerült tartalmasan kihasználni, a nagyszámú érdeklődő részére rövid terepi programként földtani-barlangtani kirándulást vezettünk a közeli Kálvária-hegy eocén-triász feltárásainak és karsztos képződményeinek bemutatására.

Juhász Márton

MEGALAKULT A BAKONYI BARLANGKUTATÓ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGE

Értesítjük a Társulat tagjait, hogy 1999 júniusában megalakult a Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége. A szövetség tagságát négy kutatócsoport (Alba Regia Bgk.Cs., Veszprémi Egyetemi Bgk. Egy., Plecotus Bgk. Egy., Gerecse Bgk. Egy.), valamint a Bakonyi Barlangi Mentőszolgálat alkotja. Létrehozásával a tagcsoportok több éves együttműködése nyert szervezett formát.

A szövetség tisztségviselői:

Tiszteletbeli elnök:	Dr. Markó László
Elnök:	Schäfer István Zsolt
Elnökhelyettes:	Kolláth János
	Németh Róbert
Felügyelő Bizottság:	Gyebnár János
	Németh Tibor
	Polacsek Zsolt

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége életre hívását a közös kutatómunka és a hatékonyabb érdekvédelem igénye indokolta. Az utóbbi években világossá vált, hogy a Bakonyban érdemi kutatások csak elegendő létszám és megfelelő technikai háttér birtokában lehetségesek, ezek biztosítása azonban esetenként meghaladja egy csoport erejét. Ez a felismerés, valamint konkrét környezetvédelmi problémák felmerülése szükségszerűen a kutatócsoportok összefogásához, majd egy regionális szervezet létrehozásához vezetett.

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége elsődleges feladatának a Bakony barlangkutatásának fellendítését tekinti. Fontosabb céljai, tevékenységi köre az alábbi pontokban foglalhatók össze:

- a Bakony karsztjelenségeinek megismerése, feltáró és tudományos kutatása, védelme, ismertetése népszerűsítése és hasznosítása,
- a Bakony területén működő barlangkutató csoportok tevékenységének összehangolása, kiemelt területek közös kutatása,
- közös programok és kutatótáborok szervezése, az ifjúság széles körű bevonása a karsztkutatásba,
- a barlangkutatás és a környezetvédelem népszerűsítése, kiadványok megjelentetése,
- a karsztkutatás tudományos és technikai hátterének megteremtése támogatások és pályázatok elnyerésével,
- a karszt- és barlangkutatással kapcsolatos környezet- és természetvédelmi feladatok ellátása, a barlangkutatás és a szövetség tagjainak érdekképviselője,
- a barlangkutatás szakmai feltételeinek biztosítása helyi tanfolyamok, vizsgák szervezésével, külső szakértők, szakemberek bevonásával,
- a kapcsolódó állami és más társadalmi szervekkel, gazdálkodó egységekkel való együttműködés.

A hatékony megvalósítás érdekében a szövetség komplex, minden részletre kiterjedő programot dolgozott ki Bakony 2000 néven.

Németh Róbert

A PLECOTUS "ELMARADT" KUTATÓTÁBORÁNAK ESEMÉNYEI

Kutatócsoportunk 1999. december 27. és 2000. január 1. között tapolcai kutatási területén próbáltunk kutatótábort szervezni, ezért tagságunk jó része otthont maradt. A táborozás megszűnésének köszönhetően minden erőnket a bontásra fordíthattuk.

Fő célpontunk a Tavas-barlang volt, itt négy végponton is tudtunk dolgozni. Érdemleges eredményt a Batsányi-terem felső járatában értünk el. Ennek elsőkülő végpontját leküzdve, Mészárosné Hardi Ágnes és Tinn József sikeres újra feltárta a Nagykör és Kutas-Labirintus közötti légtéres járatszakaszt, melyet eddig szifonok zártak el előlünk. Figyelemre méltó a Maximum-ág elején megbontott omlás is, ahol Nagy Eszter és Szilaj Rezső tüntette ki magát. Érdekessé teszi az itteni munkát, hogy egyes öregek állítólag még jártak az omlás túloldalán, és a Kórház-barlangon át jutottak a felszínre.

Az imént említett Kórház-barlang most alárendelt szerepet kapott, mindössze a Macska-ág északi jobb és bal végpontját bontottuk egyetlen napon. A bal oldali bontás rövidesen reménytelennek bizonyult, míg a jobb oldalunk jobb kilátásokkal kecsegtet. Itt Szócze Lászlónak köszönhetően több métert jutottunk előre, és már egy tágabb, új járatba láthatunk át a végpont szűkületén keresztül.

Tinn József

BARLANGTÚRA A LAMPRECHTSOFEN-BEN

Három csoport szervezésében: FTSK, Gyöngyösi SE, Papp Ferenc, 2000. január 8–16. között újra a világ legmélyebb barlangjában túráztunk. A tavalyi túránkhoz képest a legnagyobb változás a barlang felső részeinek megismerése volt. A Lamprechtsofenhüttét maximálisan kihasználtuk, a tavalyi túrázókkal együtt 50 ember szállt meg a kétszintes barlangos házban. A nagy létszám miatt két lépcsőben váltották az emberek egymást, 12-én szerdán a fele csapat hazautazott és voltak akik akkor érkeztek. Egy szerencse Wartburg belefért a keretbe, ebben Juju és bérencei utaztak. Voltak akik egész hétre jöttek vagy legalábbis így gondolták, ez a társaság a loferi sípályán találkozott, utána pedig a Zell am See-i kórházban Borzsák Sárít kereste.

Most beszéljünk a barlang felső részeiről, amit bejárt a csapat nagy része. +300 m-ig már ismertük a lukságot ezért itt a haladás gyors volt, kb. négy óra alatt elértük a Turm (torony) járatrészt. Az 1999. május – júniusi tájékoztatóban megtalálhatjátok a barlang térképét. Ebben a labirintusos részben létrákon tudtunk haladni, mindegyik mellett ott volt a biztosító kötel. A Mondhalle-ban van egy elágazás, kötélahidak segítségével eljuthatunk a King-Kong akna tetejébe – szép vizes járat, a kőzete kellemes színekben pompázik. A létrákon továbbbaraszolva érzük el a Spüli (mosogató tubus fedele) szűk és tócsákban nem fukarkodó lapitót. Kis csövecskék vannak elhelyezve a pangó vizekben, hogy ne kelljen a tócsán átkúszni. Az egyik tócsa azért kiszűrt a társaság magasabb embereivel, mivel törpejárásban kellett átkelni rajta úgy, hogy a combod ne érjen bele a vízbe. Nem sikerült, győzött a főte! A Superklamm (szupermászás) bejáratánál +505 m-en vagyunk, Cseszka méretű hasadéokban kell leereszkednünk, ettől a szakasztól kötélen kell haladni először lefelé aztán felfelé, így tudjuk elérni a Tigerberg-Biwakot. Utána jön a barlang legrosszabb része egy veszélyes omladékos zóna, ha ezen áthaladtunk elérünk egy 20 m-es vizesést, mindenki oda volt érte. +600 m-en a Tümpelklamm-ban 250 m-es egyenes hasadéokban, köteleken kellett araszolni. A Biwak III.-ban, Leóék találtak benzinfőzőt és hozzá középkori konzerveket, húszórás túrájuk alatt ez volt fő élmük. Még ettől a helytől 300 m-t előre mentek így elérték az 1979-es térképünkön végpontnak jelölt +740 m magasságot a Riesenkogelschacht-ot. Videofilmet a Vakond csoport és Simon Béla jóvoltából készítettünk, Lampo 2-ik rész címmel.

Zsólyomi Zsolt

BESZÁMOLÓ A GÖPPINGENI BARLANGI MENTŐ SZIMPÓZIUMRÓL

Németországban, Göppingenben rendezték meg a Nemzetközi Barlangi Mentő Szimpóziумot. A nyolc napos rendezvény első felében a különböző országok képviselői cserélték ki tapasztalataikat, valamint bemutatták az általuk alkalmazott felszereléseket és technikákat. Könnyű barlangtúrák is színesítették a programot. Az előadások színvonalas, kötetlen formában zajlottak. Betekintést nyertünk a német tűzoltók és mentők munkájába is. A szimpóziумot a barlangi mentő szervezetek beszámolóí zárták.

A konferencia szervezői sikerrel zárták a rendezvényt, a résztvevők új tapasztalatokkal és barátokkal gazdagodtak.

Szabó Dénes (Hőmérő)

VILÁGÖRÖKSÉG LISTÁN LEVŐ KÖZÉP-EURÓPAI BARLANGOK TALÁLKOZÓJA

1999. október 23–24-én a bécsi Természettudományi Múzeum szimpóziumot rendezett, amelyen Ausztria, Magyarország és Szlovénia színvonalas előadások, videofilmek és diavetítések keretében mutatta be az érdeklődő szakembereknek és nagyközönségnek a Világörökség Listára felkerült karsztos objektumait. Magyarországot hivatalos minőségben négyen képviselték (Aggteleki Nemzeti Park 2 fő, Környezetvédelmi Minisztérium 1 fő, MKBT 1 fő). Sajnálatos módon Szlovákiából nem vettek részt a találkozón. A rendezvény elsődleges célja a Világörökség objektumok idegenforgalmi népszerűsítésének fokozása, és esetleges közös programok kialakítása volt.

A rendezvény első estéjén a szlovén delegáció biztosította a jó hangulatot, amikoris helyi specialitásukat, a Karszton előállított füstölt sonkát, ehhez pedig Karszton termelt vörösbort kínáltak a résztvevőknek. Második nap este az osztályok vendégelték meg a résztvevőket a hallstatt-i sóbánya kelta-kori bányászainak eledelével, ez utóbbi kisebb sikert aratott.

F.N.

A GESS romániai barlangkutató és bújárszakosztály 1999. december 19-én rövid nosztalgiaúrat szervezett az Isverna helyiség határában található forrás-barlangba. A túra célja a Zöld-, Sárga- és Fekete-szifonok bejárása, fényképezés és vízalatti videofelvételek készítése volt. A szükséges előkészületek után Brankovits István (Galathea Búvárközpont) és jómagam a Fekete-szifonban tájékozódó jellegű merülést hajtottunk végre. Ennek eredményeképpen elértük a régi végponttól (365 m) a svájci Bolan által beúszott további 55 méterre lévő kötélvéget. Itt a vízmélység 30 m volt.

Megdöbbenéssel tapasztaltuk, hogy a szifonba két párhuzamos kötél van behúzva, ami életveszélyes.

A víz a nagy esőzések miatt erősen opálos, de a látástávolság szempontjából még így is megfelelő volt, kb. 6–10 m. Maximális mélység 42,8 m (380 m-nél). Az össz merülési idő 73 perc volt, ebből 22 perc dekó. A víz hőfoka 8 C°.

További merülések a magas vízállás, technikai okok és az idő rövidege miatt legnagyobb igyekezetünk ellenére sem voltak lehetségesek.

A merülés előkészítésében és sikeres lebonyolításában igen nagy segítségünkre voltak román barátaink: Cristian Lascu, Florian és Mihai Baciú, akiknek ezúton is szeretném szívből jövő köszönetemet nyilvánítani.

Mogyorósi Gábor – GESS (Grupul de Explorari Subacvatice si Speleologie)

GORTANI 2000

A GORTANI TEAM ismét sikeres földalatti expedícióról tért vissza az elmúlt napokban a Michele Gortani-ból. Február 5–12. között egyhetes kutatómunkával közel 2000 m új járatot tártak fel, amelyet kb. 300 m-nyi eddig ismeretlen aknarendszer tesz változatossá. Az idő rövidege miatt a feltárást félbe kellett szakítani. A következő számban részletesen beszámolunk a feltárási eredményeiről.

Börcsök Péter

KÖZLEMÉNYEK

ELNÖKSÉGI HATÁROZATOK

Elnökségi ülés: 2000. január 10.

Kiegészítésekkel és javaslatokkal elfogadta a Társulat 1999. II. félévi tevékenységéről szóló főtitkári beszámolót és gazdasági beszámolót (1/2000).

Elfogadta a Társulat 2000. évi munkatervét (2/2000).

Elfogadta a 2000. évi Barlangnap előkészítéséről szóló tájékoztatást (3/2000).

Elfogadta a Barlangvilágítás konferencia szervezéséről szóló beszámolót (4/2000).

Elfogadta 43 fő új belépő tagfelvételi kérelmét (5/2000).

Egyetért a Solymári Bizottság aktivizálására vonatkozóan Szücs Lászlótól érkezett javaslattal. Felhatalmazza Hazslinszky Tamást, a Solymári Bizottság volt vezetőjét, Börcsök Péter főtitkárt és Fleck Nóra ügyvezető titkárt, hogy készítsék elő a szükséges lépéseket (6/2000).

Társulatunk 1999. évben együttműködési megállapodást írt alá a Duna–Ipoly Nemzeti Park és a Bükk Nemzeti Park Igazgatóságával. Jelenleg folyik a Balatonfelvidéki Nemzeti Park, illetve a Duna–Dráva Nemzeti Park Igazgatóságával kötendő együttműködési megállapodás előkészítése.

A társulati könyvtár rendezése

Társulatunk átköltözése a Szemlő-hegyi-barlang kezelőépületébe lehetőséget nyújtott arra is, hogy a könyvtárunkban az évtizedek során összegyűlt hazai és külföldi speleológiai és geológiai művek méltó helyet kapjanak. A nagyértékű gyűjteményhez kapcsolódó kezelési és megőrzési feladatok jobb ellátásához feltétlenül szükséges katalógizálási és nyilvántartási munkát ez évben kezdtük meg. A január-februári időszak a katalógus létrehozását megelőzően feltétlenül szükséges rendezkedéssel telt. A feldolgozáshoz a számítógépi háttér már rendelkezésünkre áll, a szükséges szoftver elkészülését e cikk megjelenésének idejére várjuk.

A munka teljes befejezéséhez valószínűleg két év szükséges, bár a katalógizálást végző csoport minden erejével arra törekszik, hogy a könyvtárat – legalább részben – korábban nyithassuk meg a tagtársak számára, ezzel hatékonyabbá téve a kutatók, barlangjárók és tanfolyami hallgatók munkáját, illetve felkészülését. A megnyitásig mindenki türelmét kérjük. Természetesen indokolt esetben, ha más közgyűjteményben nem hozzáférhető mű használata tudományos kutatáshoz, vagy szakdolgozat készítéséhez nélkülözhetetlen, lehetőséget nyújtunk a könyvtár korlátozott használatához. Ilyen esetben kérjük, hogy vegyék fel a kapcsolatot Fehér Katalinnal, az MKBT Központi Irodáján keresztül.

*Fehér Katalin
Janata Károly*

Barlangi biztosítás

Február hónapban Társulatunk 54 tagtársunk részére megújította a Bécsi- és Alsó-ausztriai Barlangkutató Szövetségnél 2000 évre érvényes tagságát és ezzel együtt a biztosítását. Kérjük, hogy a leadott tagkönyvek átvétele céljából keressétek Menyhárt Krisztinát (Menyust) az alábbi telefonszámokon:

06-30/996-2247, valamint 26/380-882.

Titkárság

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Karszt és Barlang Alapítvány pályázatot hirdet a hazai barlangkutatás elősegítése érdekében a 2000. évi tevékenységek támogatására.

Pályázható témakörök:

1. Tudományos kutatások
2. Hazai terepi feltáró kutatások, természetvédelmi munkák, táborok
3. Kiadványok

Pályázati feltételek:

Pályázni kizárólag az Alapítvány űrlapján, s a megkívánt mellékletekkel lehet. Pályázati űrlap beszerezhető az MKBT Titkárságán, vagy az alábbi címen (felbélyegzett válaszboríték küldése esetén).

Pályázatok postára adásának határideje: 2000. március 30. A támogatások odaítéléséről, az összeg nagyságáról a Karszt és Barlang Alapítvány Kuratóriuma április 20-ig dönt. A nyertesek listáját az MKBT Tájékoztatóban nyilvánosságra hozzuk.

A pályázatokat a következő címre kérjük:

F. Nagy Zsuzsanna, 3534 Miskolc, Pecér-völgy 90.

Érdeklődni a 06-46/303-200-as telefonszámon lehet du. 17 és 20 óra között.

*F. Nagy Zsuzsanna
a Kuratórium titkára*

RÖVID HÍREK

Címváltozás

A Gerecse Barlangkutató és Természetvédő Egyesület címe január 1-től megváltozott:

Új címünk: 2800 Tatabánya, Gál I. ltp. 405/a

Kérjük, hogy megkereséseiteket a továbbiakban a fenti címen tegyétek meg.

Juhász Márton elnök

bakancs	☒	lámpa	☒
hátizsák	☒	karbidtartály	☒
hálózsák	☒	karbid	☒
sátor	☒	sisak	☒
derékalj	☒	overall	☒
főző	☒	aláöltözés	☒
edények	☒	beülő	☒
polár	☒	maillon	☒
Gore-Tex	☒	karabinerek	☒
tájéoló	☒	kantár	☒
GPS	☒	Stop-csiga	☒
könyv, térkép	☒	Croll	☒
bivakos bag	☒	Poignée	☒
köteles bag	☒	lépőszár	☒
nittes bag	☒	kötél	☒
kisbag	☒	kötélvédő	☒

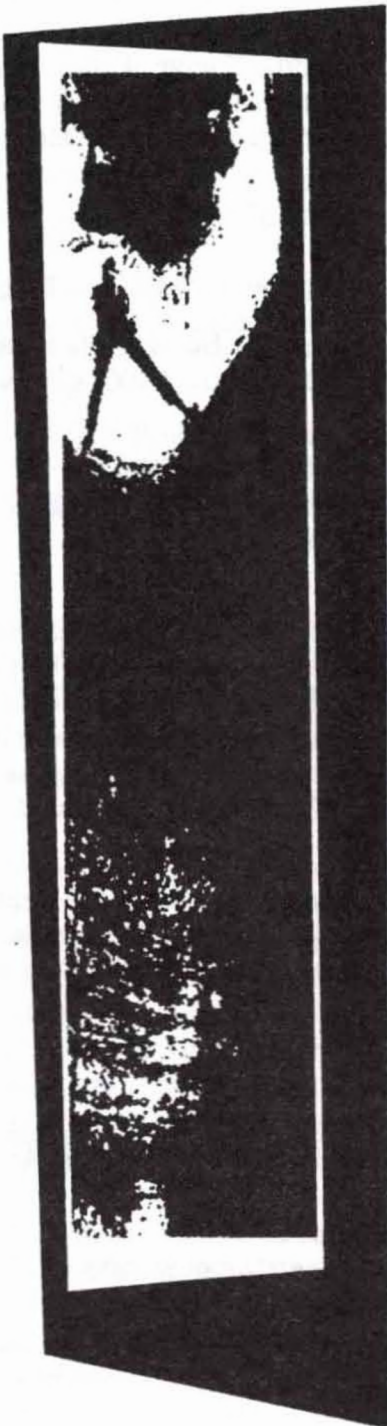

TENGERSZEM-SPORT

a Gortani-expedíció hivatalos támogatója

Budapest, VII. ker.
Dohány u. 29., Rákóczi út 32.
tel.: 322-1606, fax: 342-9551

www.tengerszem.hu

**MKBT-TAGOKNAK
7% KEDVEZMÉNY**

MOUNTTEX

HEGYMÁSZÓ ÉS OUTDOOR FELSZERELÉSEK

BARLANGI

ESZKÖZÖK

SZÉLES

VÁLASZTÉKA

XIII. VÁCI ÚT 19.

ÚJ BOLT NYÍLIK

MÁRCIUS

ELEJÉN!

**ÜZLETEINK
ORSZÁGSZERTE**

BUDAPEST 1134, Váci út 19., Tel.: 239-6050

BUDAPEST 1091, Üllői út 7., Tel.: 217-2426

BUDAPEST 1024, Margit krt. 61-63., Tel.: 212-4086

NAGYKER és BEMUTATÓTEREM:

Bp. 1134, Lehel út 23., Tel.: 350-3775, fax: 329-6407

GYŐR 9021, Győr Plaza, Tel.: 06-96/411-194

MISKOLC 3500, Déryné út 7., Tel.: 06-46/329-933

DEBRECEN 4032, Csapó utca 40., Tel.: 06-52/411-049

KECSKEMÉT 6000, Kéltéplom köz 2., Tel.: 06-76/320-909

NYÍREGYHÁZA 4400, Bethlen G. utca 6., Tel.: 06-20/9-382-547

SZÉKESFEHÉRVÁR 8000, Károly J. utca 1., Tel.: 06-30/222-5548

www.mountex.hu tel.: 350-3775

KÉNYEZTESD MAGAD A GURUNÁL

TÚRAFELSZERELÉSEK
BARLANGÁSZ CUCCOK
KÖTELEK, KARABINEREK
LÁMPÁK, HÁTZSÁKOK + MINDEN

GURU

100% OUTDOOR

1066 BUDAPEST, ZICHY 44.
Tel.: 269-22-35

ESEMÉNYNAPTÁR

(Az alábbiakban – a könnyebb áttekinthetőség céljából – időrendben közöljük a Tájékoztatóban szakmai, rendezői és egyéb csoportosítások szerint közölt programokat, rendezvényeket, eseményeket.)

részletesen
lásd
oldal

Március

4.	Farsang-utó bál	4
6.	Kraus S.: Barlangtérképek egy geológus szemszögéből	3
7.	Választmányi ülés	8
8.	Egyéni tagok küldöttválasztó gyűlései	8
8.	Alapfokú tanfolyam indul (FTSK)	4
10.	Szendrő Sz.: Valami	3
13.	Hevesi A.: Marokkói útiképek	3
17.	Klein D.: Első magyar Hindukus expedíció	3
20.	Kraus S.: Földtani információk leolvasása a térképről ...	3
31.	Forrásy Cs.: Pillanatfelvételek a természetből	4

Április

3.	Kraus S.: Baktériumoktól származó barlangi kiválások	3
7.	Dékány P.: A mesés Kelet és a vad Himalája	4
8.	Küldöttközgyűlés	9
10.	T. Bolner K.: A barlangi kiválások nevezéktana	3
13–14.	II. Karsztfeljődés konferencia	5
14.	Erőss Zs.: "Hegyek, ahová visszatérnek..."	4
29–máj. 1.	Explo 2000	7
29–máj. 1.	Hágó Kupa	6

Május

23–28.	ALCADI 2000	7
--------	-------------	---

Június

23–25.	Barlangnap	7
--------	------------	---

LÁTOGASSÁTOK RENDEZVÉNYEINKET!

Kérjük, hogy májusban megtartani kívánt előadásaitokat április 10-ig jelentsétek be a Titkárságon.

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.

NYOMTATVÁNY